

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Április' 20-dikán, 1821.

B é c s.

Májor Gatterburg a' Piemonti Cs. Kir. ármádától a' múlt szerdára virradó éjjel Bétsbe érkezvén, a' tudósítást, mellyet hozott, mindjárt azon reggel illy rendkívül való toldalékban adák - ki a' Bécsi Udvari Ujság mellett: —“

„Tudósítás Alessandriának elfoglal-
tatásáról:

„Fő hadiszállás Casale, April. 11-dikén 1821. Minekutánna Kommandírozó Generális Gróf Bubna, magát a' Novarai történetek által meggyőzte volna affelől, hogy melly nagy ereje legyen a' meglepettetésnek, az emberi indulatnak meghökkentésére, kivált ha az emberek a' magok ügyek eránt különben se' egészen bizonyosok, meghatározta magában, hogy ezen systemát követvén ármádáját egy balra való kanyarodás által Alessandria mellé gyűjtse össze. Ezen vár egy olly boldogtalan revolúciónak bölcsője vala, a' melly által kevés napok alatt egy virágzó Ország' felfordítotték: ennek kelle tehát annak temető sirjává is lenni. Illy czélzással April. 10-dikén az alatt, míg a' Cs. Kir. Kommandírozó Generális, a' Piemonti sergeket, G. Gróf La-Tournak vezérlése alatt Turinba küldötte, a' Brettschneider Brigadáját Casale felé útnak indította, hogy ezen hadi tekintet-

ben feletőbb nevezetes pontnak elfoglalása által az ellenséget, ki már oda Alessandriából egy csapatot hasonlóképpen útnak indított vala, megelőzze. F. M. L. Gróf Vécseynek, ki már Lumellóba megérkezett vala, megparantsolta, hogy Combiónál a' Pó vizén minden vellelévő sergekkel által mennyen, hogy Alessandriát napkeletről bekerítse. Egy más csapat már még azelőtt Piaczenzából Stradellán és Vogherán által Tortona felé küldettett vala. F. M. L. Gróf Lilien Mortarából 11-dikre virradó éjjel Casalébe hivattatott, 's a' G. M. Brettschneider' Brigadája, melly már oda megérkezett vala, onnét San-Salvatore felé tovább küldettett. Hasonlóképpen 11-dikben reggel maga a' Kommandírozó Generális is megérkezett Casalébe az ármáda' derekával. Mind ezek a' mozdulások April. 11-dikén délelőtti 10 óráig hajtattak végre. Ez, a' sergeknek Mailandból lett elindulása után a' 4-dik nap vala. —

„Az Insurgensek, mind Novarától mind pedig Turinból, Alessandriához vonták vala vissza magokat. Azon Alsaldi által vezéreltetek, ki a' revolúciónak trombitáját leginkább hangoztatta. Alessandria vára több hónapokra való minden szükséges készületekkel megvalakattatva. Voltak benne 177 ágyuk és 79 bombihányó mozsarak. Azon tüzeskedéshez képeest, mellyet ezen dühösködők eddig a' magok tselekedeteikben és be-

szédjeikben kimutattak, azt lehetett gondolni, hogy tovább védelmezik magokat. Hanem meglehet, hogy az attól való félelem, hogy minden felől körül vétettetnek, az ő bűnös voltokról való meggyőződéssel együtt, 's meg az ő esztelen próbatételeikben uralkodó kevés öszszetsatlódás, határozták őket arra, hogy a' fellegvárnak tellyes bekerítettését ne várják el. —

„Az ő seregnek legjobb része — mellyet valami 3000 emberekre lehet számlálni — elszéledett, 's Alsaldi az ő vezérjek, tsak 600 emberekkel futott el a' Genua felé vívő úton, a' kik nagyobbodon Studensek voltak, kikből az úgynevezett Minerva' serge állott. —

„Alessandria városa és vára, az Austriai előlmenő tsapatnak, a' melly Májor Gróf Gatterburg által vezéreltetett és az Anglus Király nevét viselő Huszár Regimentnek egy Swadronnyából, 's a' 8-dik Vadász Batalionnak 6 Czugjaiból állott, 's a' melly utolsók, mint elő-vigyázók úgy használtattak, első felkérésére feladta magát, 's még azon napon (11-dikben) délután elfoglaltatott, minekutánna az örző seregnek valami 1000 emberekből álló része, magát hadi fogságra feladta volna. —

„Aprilis' 12-dikére határozta vala a' Kommandírozó Generális, hogy a' bemenetelt az egész velle lévő armárával tartsa. Alessandria' vára' kúltsai, valamint szintén a' várra kifüggesztetve volt zászló is, melynek egész Olasz Országának fellázasztatására való jelül kellett volna szolgálni, 's a' mellyen ezen irások olvastattak: Viva il Re — l'indipendenza Italiana — la Costituzione Spanuola — o morte — mint Kurir Májor Gróf Gatterburg által, ő Felségének a' Császárnak lábai' elejébe letétettek. —

„Alessandria várának egy időig való Austriai Kormányozóvá F. J. M. L. Gróf Li. lienberg neveztetett. Novara, Casale, és Alessandria, mint ezen vidéknek hadi tekintetben legfontosabb pontjai, katonai módon elfoglaltattak, 's együtt ekképpen Olasz Ország' ezen része' tsendességéért legbizonyosabb zálogul szolgálnak. — „A' Kommandírozó Generális már most Alessandria körül fogja sergeit nagyobb részint öszsze gyűjteni.“

* * *

Az a' Proklamátzió 's az a' levél, melyről a' közelébb költ M. Kurir az (*) és (**) jegyek alatt emlékezett, itt következnek:

(*) A' Generális Latour' Proklamátziója: —“

„Novara, April. 8-ikán 1821-ben. Piemontiak! Szükség felett való lenne eszetekbe juttatnom azon próbatételeket, mellyeket kevés számú eltévedtteknek, kik benneteket megtsaltak, és egy olly Constitútzióért, melly a' ti szükségéitekkel, intézeteitekkel, 's közös kívánságaitokkal tellyességgel meg nem egygyez, minden lehetséges áldozatoknak megtételére reá venni iparkodtak, a' betsület' és kötelesség' útjára való visszatérítettések végett, elkövettem. Iparkodásaim gyümlöttstelenek valának 's a' Rebellisek olly nagyon behunyták szemeiket a' dolgoknak 's az én jó gondolkodásomnak valóságos volta előtt, hogy még vakmerőbbekké tétetődven, végezetre, mint ellenség úgy mérészlettek Novara' falai alatt megjeleni. A' vezérlésem alatt lévő seregnek buzogtak annak kívánásától, hogy ezen vakmerőknek boldog elvetemedéseket megbüntessék, 's a' mi régi Szövetségeseink, által jövének a' Ticinón, hogy

vélünk azon ditsőségből osztozzanak, melly abból háromlik reánk, hogy ezen szép tartományainknak a' békességet 's boldogságot ismét visszaadtuk, 's őket a' Szavoyai Felséges Háznak megtartottuk. A' mi öszszetsatolt fegyvereink kevés órák alatt és majd minden vérontás nélkül elszélesztették azon sergeket, a' mellyek nekünk ellent állottak. —

„Piemontiak! Azzal a' bizodalommal vagyok erántatok, hogy ti azt a' nagy lelki segedelmet meg fogjátok becsülni tudni, mellyel hozzánk a' Cs. K. ármáda viseltetett, azért, hogy Királyunk' thronusát, a' melly meg nem rászkoztathatik a' nélkül hogy minket is szerencsétlenné ne tegyen, a' maga erős talpkövére ismét vissza helyheztesse. A' thrónus' oltalmazója a' ti oltalmazóitok is; fogadjátok hát őket úgy mint atyafiakat, 's mint a' Novarai hűséges és vitéz sergek fogadták, tudni illik illy kiáltással: **Éljen a' Király!** —“

„Piemonti Kommandírozó Generális
„Gróf La - Tour.

(**) A' Gen. Lieut. Gróf La-Tour levele,
F. M. L. Gr. Bubnához: —“

„Cigliano April. 9-dikén 1821. Kedves Generálisom! A' felettebb rosz idő útomat meghátráltatta: de éppen azon pillanatban, midőn már minden készülteket megtettem volna arra, hogy Turint minden jó előre való vigyázással elfoglaljam, Követtséget kapék ezen városból, a' melly mind ezeket az előrevaló vigyázási készülteket szükségtelené tevé. A' tegnapi letzke a' Rebelliseket úgy megretentette, hogy Turint azonnal oda hagyták 's a' fellegvárat a' nemzeti őrző sergek' kezében hagyták, kik azt nekünk megér-

kezésüinkkor azonnal által fogják adni. Én a' Követségnek tudtára adtam azon jó akarattal tellyes és nemes hajlandóságot, a' melly Uraságotat annak kívánására hajlandóvá tette, hogy a' fő város és annak környékei egyedül tsak a' Királyi sergek által foglaltassanak - el, és hogy eszzerént a' Generális Ur a' Turini úton Vercellinél tovább nem fogna jöni. Az illy nyilván beszélő tselekedetek szükségfelettvalóvá teszik azt, hogy a' Turiniakhoz Proklamátziót botsátván, polgártársaimat meghívjam, hogy az Austriai sergeket mint barátjaikat úgy lássák. Ezen Követség reám bizta, Kedves Generálisom, hogy tegyem bizonyossá Uraságotat annak háládatossága felől; és én, Nagy, Jó, 'és Kedves Szomszéd Uram, ezen háládatosságot a' magaménak eleven kifejezése által Uraságotodhoz elkisértetvén, kérem a' Generális Urat, hogy ezen háládatossághoz 's az én szíves készségemhez és barátságomhoz állandóul tartson számat. —“

„Aláírta Latour.

Portugallia.

A' Constitútzio' sarkalatos fundamentumai, mellyek a' Spanyol Constitútzioval mindenben megegygyeznek azonkívül, hogy annál még demokratikusabbak, 34 mások szerént 37 Czikkellyekben egészen megkészülvén, a' Congressusnak minden tagjai által aláíratattak 's kihirdettettek, illy elő-szavakkal: — „A' Portugallus nemzet' közönséges és rendkívülvaló „Cortesei megismerik és dekretálják, hogy „ők, minekelötte a' Státus' egész Constitútziojának készítéséhez fognának, mint „annak sarkalatos fundamentumait az itt „következő princzipiumokat elyancolnak „lenni tartják, mint a' mellyek legalkal-

)(*

„matosabbak arra, hogy a' polgárnak személyes jusait meghatározzák, 's a' politikai hatalomnak a' Státusban való organizáltatását 's határait kifejezzék.“

A' mi a' nyomtatási szabadságoi illeti, melly a' 8. 9. 10. és 11. Czikkellyekben van kifejeztetve, ezen tekintetben azt határozták a' Cortesek, hogy ezen Czikkellyek tsak azután hajtassanak végre, minekutánna az ő végrehajtattatások módja további törvények által meghatároztatik.

A' Cortesek' gyűlésében a' jóválltattott 's határoztatott, hogy a' Tájó és Providencia nevű Briggek küldetessenek el, hogy az Azori szigetekről a' Helytartót és a' Püspököt, kik magokat a' nép' kívánságának az új Constitútzóra nézve mind ez ideig ellene szegzették, hozzák fogságra. Későbbi tudósítások szerint ugyan ezen szigetek közzül a' S. Miguel nevűn, Mártzius' 10-dikén kihirdettetett ezen Constitútzó. — A' Maderai Püspök, a' ki magát, mint régebben megiratott, a' revolútzios plánumoknak hasonlóképpen ellene szegzette vala, Portugalliába hozattatván, még most is fogva tartatik egy klastromban.

Még Februárius' 17-dikén a' 'Sidókra nézve nagyon kedvező jóvállás fordult elé a' Cortesek' gyűlésében, melyről azt tartják, hogy minden ellenmondó vetekezés nélkül meg fog erőssittetni. Foglalatja következő Czikkellyekben fejeztetik ki: — „1) Ezen törvénynek kihirdetetésétől fogva, mind azok a' jusok, szabadságok és privilegiumok, mellyeket az első Királyok az Izzaelitáknak adtak, vissza állittatnak, megújittatnak, és megerőssittetnek — 2) Azok az ő jusaik, szabadságaik, és privilegiumaik is mind megújittatnak 's megerőssittetnek, mellyeket nekik I. ső János Király 1392-ben az ő

régibb jusaiknak 's privilégiumaiknak megerőssittetése által adott, valamint szintén azok is, mellyekkel őket ugyan ezen Király 1422-ben megajándékozta — 3) Ezeknek következésében a' Portugalliából kivettett familiáknak maradékaik oda most ismét minden félelem nélkül és tellyes bátorsággal vissza térhetnek, és ott betsületben fognak tartatni, valamint minden más Izraeliták is, kik a' világnak akár melly részéből mennek oda 's telepednek le — 4) Ezen törvény a' Maurusokra, mint azon familiáknak maradékaikra is terjesztessék ki, mellyek a' mi Öseinknek gyalázatokra az Országból, ugyan azon szerentsétlen időkben üzetettek ki, 's mind azoknak, a' kiknek tettezni fog, szabadságokban álljon, Portugalliába és Algarbiába letelepedni.“

A' Corteseknek Mártz. 9-dikén tartott ülésében olly jelentést tett Don Carneiro, hogy a' Királyné' Prokurátora azon helységek' municipalitássainak, mellyek az ő Felsége Apanaszját (jövedelmét) teszik, megparantsolta, hogy a' Cortesek' gyűlésének végzése ellen protestáljanak. A' gyűlés Biztosságot nevezett ki ezen dolognak megvizsgálására 's olly eszközöknek jóvállására, a' mellyeket ezen Prokurátor ellen elő venni szükséges leszen.

A' Rio-de-Janeiróból Európába érkezett tudósítások Jan. 23-dikáig szólnak. Ezek szerint megérkezett vala Lisbonából az eddig volt fő Minister Gróf Palmela Rio-de-Janeiróba, kinek megérkezésétől fogva minden nap' tanátskozsok tartattak a' Király' kabinetjében, de a' mellyekből még eddig semmi ki nem hirdettetett.

Franciaország.

Itt kihirdettetett az Ujságlevelekben

az a' Vádolási Akta, mellyet a' Közöséges Prokurátor, a' tavaly Aug. 19-dikén felfedezettett özszeesküvés' tagjai ellen a' Páirkamara előtt több hónapokig folyt vizsgálódásokból készített, 's a' mellyet az Országlószék Mártz. 21-dikén kiadatott, Summás foglalatja ezen Vád-Aktának ennyiben áll: —“

„Ez a' Párisban és több departamentekben organizáltatott özszeesküvés, a' Király, 's a' Királyi Printzek ellen vala intéztetve; a' polgárságot fel akarták ingerleni, hogy a' Királyi méltóság ellen fogjon fegyvert; a' thronusra való következés rendjét meg akarták változtatni 's egészen fel akarták fordítani. Az özszeesküvés' tagjai valamint az elő meg egygyezéssel tartott úgy a' történetből esett özszeegyülekezésekben proselytusok' tsinálásán iparkodtak 's próbatételjének céljáról, arra meglévő eszközeikről, és azon napról beszélgettek, melyre célzásoknak végrehajtását meghatározták. Az ő Biztosaik az Országban fel 's alá jártak, az embereket megvesztegették, 's ekképpen dolgoztak azon revolúciónak elintézésén, melynek a' Párisival azon egy időben kellett volna kiütni. Párisban a' Cadet nevű útszában a' 11-dik szám alatt, egy olly intézetet állított fel Frantzia Bazar nevezet alatt, a' melynek úgy kellett volna látszani, mint ha tsak arra való lett volna, hogy ott mindenféle mesterségi 's industriai portékák árultatnának. Ott az aratásról, spekulálásokról, kereskedési próbatételekről beszélgettek, 's az alatt az özszeesküvés' előrevaló haladásáról tudósították egymást szóvalírással. Hogy követőjüket szaporithassák, azoknak vélekedéseikhez, hajlandóságaihoz, 's könnyűhívóségekhez alkalmaztatták magokat, kiket el akartak csábítani. Némellyek úgy itéltek, hogy a'

Respublika' helyreállittatásán dolgoznak, mások azt reménltek, hogy a' Napoleon Bonaparte' fiját fogják thronusra ültetni. Ezen tzelzásokhoz képpeszt külömbkülönbféle Biztosságok valának felállittatva: Comité Republicain, Comité imperial, és Comité Grenoble nevezetek alatt. Egy idegen Dynastiának a' Frantzia thronusra lejendő hivattatásáról is volt szó. A' legnyughatatlanzkodtatóbb hírek terjesztődtek-el. Külső Országokon kiütött revolúziók hirleltettek: Már akkor hirlelték, hogy Piemontban a' Király letéttett 's a' határ szélére három színű zászlók függesztődtek volna ki. Hasonló hírek terjesztettek-el a' Frantzia határszélekre 's várossokra nézve. Utoljára annyira elvetemedtek, hogy azt is hirlelték, hogy ő Felsége a' Frantzia Király meghalt volna. —

„Az özszeesküvés' tagjai, hogy célzásokat annál bizonyosabban elérhessék, legkülönösebben a' katonasághoz tartották magokat. A' tiszteknek és altiszteknek nagy részét eltsábitani, 's magokat ekképpen a' köz katonaságra nézve is bizonyossá tenni iparkodtak; a' departamentomokból a' sergeket Párisba, 's a' Párisban lévőket a' Királyi palota ellen vinni, a' Királyt és familiáját elfogni, 's azon esetben, ha ellent állának, véreket is kiöntani akarták. Azután új Országlószéket, egy Provisoriai Administrátziót akartak felállítani. Hogy a' katonai felkelést organizálhassák, minden katona csoportnál egyegy tisztet kerestek ki magoknak az özszeesküvés' tagjai, a' kivel személyes özszezsatsatolódást tsináltak, 's vélek azután a' támodásnak organizálására nézve különösebben megegygyeztek. A' tiszteknek és altiszteknek előmeneteleket ígérttek; fényes pályafutás' útját rajzoltak szemek' elejébe; azon főbb rangú tiszteknek helyeiket, kik ezen revolúziós aján-

lásokat el nem fogadták, azoknak ígérték, kik magokat hajlandóknak mutatták. A' lázzasztó Ágenseket vendégelték, a' hol a' bornak semmi kiméllete nem volt. Pénzt is osztottak-ki. Az özszeesküvés gerjesztői nyilván mondták, hogy feles summa áll szolgálatjokra készen, 's hogy csak egy magános ember 500,000 Frankot ad nékik ezen tzelra. A' pénz-ajándékokhoz fenyegetődzések is ragasztattak; az olly proselytusokat, kiknek halgatóságokhoz 's hüségekhez nem biztak, azzal fenyegették, hogy az özszeesküvés' bátorságáért feláldoztatnak. Az özszeesküvés' jegyei, a' három esmeretes színek voltak. — Mint az özszeesküvés' fejei ezek vádoltatnak:

„Nantil, Meurthe Legióbéli Kapitány, melly Légió akkor Párisban volt örizen. Ezen Nantil nagy szorgalmatossággal látogatta a' Frantzia Bezárt, 's magát a' mu'sika' és rajzolás' mesterségében tudós enthusiástának adta-ki. Ő, Wilná-nál 1812-tőben Orosz fogságra esett volt. Ezt a' bántotta, hogy a' Betsület Legióba be nem kaphatott. Nem régen a' Meurthe 'Legió' tartalékjához akarta tétetni a' Hadi Minister, 's ezért még jobban megmérgeződött. Ezen Nantil egyszer a' Bazarban az Északi Legió Berard nevű Majorjával találkozáván, azt mondotta néki, hogy az ármádát újra akarják organizálni, 's a' régebbsen szolgált tiszteket mind ki akarják hagyni, 's hogy ő tudja, hogy Major Berard is ott van a' Hadi Minister' laistromában. Berardot Nantil ekképpen megmivelvén, eltsábitván, Berard még azután egy Dumoulin nevű kesztyű tsinálónak fiját tsábitotta-el ugyantsak a' Bazarban. Ez a' Dumoulin Grenoblei fiú. Mikor Bonaparte Elbából vissza jött, őtet mint nemzeti Gárdista Grenobléből Párisba kísérte; azért tölle Betsület Legió-tzi-

mert 's Ordonántz-tiszttséget kapott; a' Watterlooi ütközetben is jelen volt véllé; 's ott elfogattatván sok ideig idegen Országokon tekergett. Végre Frantzia Országba vissza térvén Negotziáns lett, sok pénzt gyűjtött, de ismét úgy elszegényedett, hogy költtsönözésből élt. Ugyantsak a' feljebb nevezett Berard tsábitotta-el Mazian nevű Kapitányt a' régi testörző seregéből, hasonlóképpen a' Bazarban találkozáván véllé. Ezen Meziannak 8 gyermekei vagynak; két fiai a' Királyi Oskolában stipendiumon, 's egy leánya S. Denisben, hasonlóképpen Királyi költtségen neveltetnek.“

Ezen itt megnevezett főbb özszeeskütteken kívül még sok mások neveztetnek-meg, részint tisztek részint altisztek, kik vagy mint munkás társak, vagy mint tudóji és benemjelentőji ezen özszeesküvésnek, úgy neveztetnek-meg a' Vád-Aktájában. — „Loritz nevű Al-Hadnagy az Északi első Legióból, Amelott nevű más tisztel egy asztalnál ebédelvén, a' közben Loritz a' Frantzia Országban nem soká kiütni fogó revolúzióról kezdett beszéllgetni, 's azt mondván, hogy ott nem soká úgy fognak folyni a' dolgok mint Spanyol Országban — végre imigy szolliotta-meg Loritz Amelootot: „Te is egy derék legény vagy Ameloot, 's úgy-é hogy hozzád is számot tarthatunk?“ — 's Ameloot a' fejét tsoválván, Loritz így folytaatta beszédét — jól van barátom, 8 napok alatt a' három színű zászlót fogod lobogni, 's a' Romai Királyt a' Frantzia thronuson ülni látni. Ezt ohajtja az ármáda' nagyobb része. (A' többi más árkusban fog következni).

Marschal Victor, ki, mint a' 6. 7. és 9-dik Katona-Cztályok' fő vezére, olly parantsolatot kapott, hogy már ne útozzék-el Lyonba. — Azon időben, mi-

kor' Grenoblében és Lyonban a' többször említett népzengések történtek, Déli Francia Országoknak több városaiban is tétettek afféle revolúziós próbák, de a' mellyek mind a' lázszatók' gyalázatjára váltak. Toulouse városában a' Sz. Cyprian hidjára három színű zászlót függesztettek valaki. Romans városában néhány férjfiak arra a' vakmerőségre vetemedtek, hogy három színű zászlót szurván-fel, a' mellett a' Mársiliai marsch-nótát énekelték. Valencében több lázszató Proklamátziók raggattattak-ki, 's azt kiáltozták, hogy: Éljen a' Császár! Nismesben néhány száz tsavargók a' Tour-Magne körül öszszegyülekezvén, ott a' támodás' zászlóját kifüggesztették: hanem egy Helvétusokból álló peloton, a' melly őket azzal fenyegette, hogy, olly feltétel alatt, ha el nem oszlanak, rájuk tüzel, elégséges vala az ő széllyel kergetéssekre. Látni való tehát ezen támodásokból, hogy mindenütt ez a' Követek' kamarájában némelly Liberális tagok által olly nagyon magasztatott három színű zászló szolgált jeladásul. Nismesben is Mártzius' 20-dikát határozták vala a' revolúziónak elkezdésére, valamint Grenoblében. Dauphine tartományában mindenütt azt hirlelték vala el, hogy Bonaparte Jéromos Chambéryben várja a' revolúziónak resultátumát.

Spanyol Ország.

A' Cortesek egy különös Biztosságot neveztek vala ki, hogy az Ország' belső állapotját megvizsgálván munkáját terjeszse a' gyűlés' elejébe, 's jóválljon eszközöket a' bátorságnak helyreállittatására. Calatrava nevű tag, mint a' Biztosság' Szószollója, Mártz. 20-dikán terjesztette a' Biztosság' munkáját a' gyűlés' elejébe: — „A' Biztosság' (így beszélt Calatrava) pon-

tosan megvizsgálta a' nyughatatlanságoknak minden tárgyait, millyenek a' Saragossában folyt nyughatatlankodások, a' Király' és Királyi familia' elvitettetésére tétett próbák, a' Gallicziai Apostoli Junta' mesterkedései, a' Királyi testörző sereg' kaszárnyájában eléfordúlt lárma, több Püspököknek Burgosba lett bezárattatása, a' Zamorai mozgások, az Abuelo' öszszesküvése, a' Káplány Don Vinuesa plánuma, a' Királyi testörzők között némellyek által kimutatott magokviselet, a' Valadolidi öszszesküvés, a' leveles postáknak Arragoniában történt kiprédáltatása, 's több apróbbságok. Bizonyos tudósításokból ki-jön az, hogy egy fő Junta áll fenn, a' melynek való engedelmeskedésre a' partikuláris Junták megesküdtek. Ez a' fő Junta már még a' Corteseknek öszszehivattatása előtt fennállott, 's ennek Spanyol Országban majd mindenütt és még idegen országokon is ágazatai találhatnak. Ez a' fő Junta [pénzt ad a' maga Ágenseinek, hogy fegyvert vásároljanak; 's hogy melly szorgalmasan eljárjanak ezen Ágensek a' fegyvervásárlásban még ma is, mutatja az, hogy a' fegyvereket ezen esztendőbenveretett pénzel fizették, 's több effélék.“

A' Calatrava által a' Biztosság' nevében jóválltatott eszközök, mellyeknek ő elővettetésekét kívánja, ezek: A' nemzeti katonaságnak organizáltatását jobban ki kell terjeszteni, 's a' nemzeti katonaságot buzdítani kell, köszönő irást kell hozzájuk intézni; mindenek felett azon kell az Oszáglószéknek iparkodni, hogy a' Constitúzió' idegen Országokra széledett ellenségeinek mesterkedéseik semmivé tétetessenek; 's hogy a' Szerzetes Papoknak világiakkátétettése minden lehető módok által siettetessék, 's t. Hanem úgy látszik, hogy ezeknél sokkal fonto-

abb eszközöknek elővételését is jóvaltatta a' Biztosság, de ezeket titkos ülésben terjesztette a' gyűlés' elejébe.

* * *

Spanyol Országnek katonai állásba lejtendő helyheztesítésére nézve illy intézetet terjesztett az arra kineveztesett Biztosság a' Cortesek' gyűlése' elejébe: — I-ső Osztály vagy Tartalék ármáda; ennek közép 's fő pontja Madrid — II-dik Osztály vagy Jobb Szárny; ennek fő pontja Barcellona — III-dik Osztály, vagy a' Centrum, fő pontja Saragossa — IV-dik Osztály vagy Bal Szárny; fő pontja Pampluna — V-dik Osztály az Észak-parti; fő pontja Corunna — VI-dik Osztály a' Déli parti; fő pontja Sevilla — VII-dik Osztály, a' Keleti parti; fő pontja Grenada — VIII-dik Osztály, a' Portugallus határszéli ármáda; fő pontja Badajoz.

Spanyol Ország' népe ezen tudósításban 11 millió 471 ezer és 766 emberre tétetik; 's 48 tartományokra és 12 Audientziákra, fő Itélőszékekre, osztatik-fel, mellyek ezek: S. Jago Gallitziában, Valladolid, Vittoria, Madrid, Saragossa, Barcellona, Valencia, Murcia, Grenada, Sevilla, Caceres, 's a' Baleares szigetek.

Az Arragoniai fő Kapitány Generális Riego Mártz. 4-dikén egy lázzasztó Proklamátziót küldött a' Cortesek' gyűléséhez 's egyszersmind lerajzolta irásában a' Cortesek' szemei előtt, hogy melly szükséges légyen az efféle vakmerő bátor tselekedeteknek meggátlására hathatós eszközöket elé venni. A' dolognak megvisgálása Biztosság' elejébe adatott. Ugyan-
tsak a' Mártz. 12-dikén tartatott ülésben a' gyűlés' elejébe terjesztette a' Király' nevében a' Hadi Minister a' Piemonti történeteket. Don Moreno Guerra azt jóval-

lotta, hogy megköszönő irást kell a' Királyhoz ezen történetnek hivatalos közöletéséért küldeni, 's egyszer meg kell határozni, hogy ezen szerentsés történetért közönséges innepeket kell Spanyol Országban tartani. Az után a' közönséges bátorságot tárgyazó intézeteknek megtétesítését illető tanátskozások folytattattak. Don Moreno Guerra néki tüzesedvén a' beszédnek ekképpen szollott: „Neápolis a' Constitúzióvális előljáró sereg, Spanyol Ország a' Centrum, Portugallia a' hátuljáró sereg; ha az első megtámogatnék, akkor Spanyol Országnek vigyázni kellene; 2000 Spanyolok, így szoll Moreno, Siciliában jobban fenn tudnák tartani a' rendet, mint 20,000 Nápolyiak; melyre nézve ő azt kívánná tudni, hogy nem lehetne-e Sicilia szigetére 2000 Spanyolokból álló tsapatot által szállítani? Hanem ezen tárgynak folytatását felbo szakasztotta a' gyűlés.

A' Madridból Párisba rendkívülváló alkalmatosságon érkezett legújabb tudósítások szerént, a' Madridiak Mártzius' 25-dikén, ágyuzás, a' városnak megvilágosítása, 's több effélék által inneplették a' Piemonti revolúzióvál kiütését.

Mártzius' 23-dikán külömbkülömb jóvallások terjesztettek a' Cortesek' gyűlése' elejébe a' közönséges bátorságnak fenntartathatására nézve. Don Romero Alpuente azt jóvallotta, hogy annak, ki azt a' Contrarevolúziós fő Juntát, melly a' Constitúzióvál fundálódott systema ellen intézetett özszeesküvést kormányozza, felfedezi, ígérjenek egy millió Reálokból álló jutalmat 's azon esetben, ha a' felfedező ezen Juntának maga is tagja volna, néki magának tellyes botsánatot.

Annak megvisgálását is különös Biztosság' elejébe adták vala a' Cortesek, hogy mitsoda állásban légyen az Ország, az

idegen Országokra való tekintetben. A' Biztosságnak erről a' gyűlés' elejébe terjesztett tudósítása is kiadatott már nyomtatásban. Előadásához képpent illy jóvállást terjesztett ezen Biztosság a' Cortesek' gyűlése elejébe: Nyilatkoztassák - ki a' Cortesek — 1)ször, hogy ők remélik, hogy az Országlószék a' Spanyol kereskedésnek, melly az Algiriaiak által fenyegettetni látszik, oltalmaztatására hatóságos eszközöket fog elő vétetni — 2)ször, hogy a' Cortesek jó kedvel szemlélték, hogy az Országlószék magához illo méltóságot mutatott - ki az által, hogy azon principiumot: a' melly szerint valamelly idegen nemzet más nemzetnek belső országlási dolgába avatkozhassek, hibásnak lenni jelentette, 's meghatározott módon kinyilatkoztatta, hogy ő az efféle más nemzet' dolgába való avatkozást törvénytelennek lenni soha meg nem esmeri 3)ször, hogy a' Cortesek megvárják a' magok' Országlószékének buzgóságától azt, hogy bizonyos Kabinétektől éppen olly állhatatossággal mint hatatósággal minden néki me kívántatni látszó bátorságos sáttételt megkivánnyon, és egy illy fontos tárgyra nézve tsak szóval való nyilatkoztatásokkal meg nem elégedvén, a' dolgot sürgetni mind addig meg ne szünnyék, míg magának a' nemzet' bethületére és tsendességére nézve elegendő kezességet nem kapott.

Ujabb Tudósítások.

Piemont. — Genuából is megérkeztek már a' tudósítások, hogy a' Novarai és Alessandriai történetek hírének ott is az a' jó következése lett, hogy magokat a' Genuai lakosok is alája adták a' magok Legitimus Királlyoknak, 's hódu-lássoknak bejelentésére Követséget küldöttek ő Felségéhez. —

Portugallia. — A' Journal. de Paris szerint Mártzius' 21. és 22-dikén arról lévén szó a' Cortesek' ülésében, hogy a' Király, vagy valamellyik Printz, gyanithatóképpen nem soká meg fogna érkezni, ehez képpent a' Tágus' bal partján lévő Kommandáns azt kívánta, hogy adjanak útasítást elejébe, hogy ezen esetben miként viselje magát, 's olly útasítást kapott: Hogy, ha ő Felségét idegen hajók kísérenék, úgy ezen hajóknak a' Lisbonai kikötőhelybe való bevezése néhány órákig hátráltassék, 's az alatt arról azon idegen nemzet' Lisbonában lévő Követénél tétetődjék jelentés. Ha az ő Felsége' hajójának közelítése észrevétettetik, és az idő megengedi, a' Régenségnek két tagjai a' kikötőhelyből evezzenek - ki elejébe, és tsak az a' hajó, mellyen a' Király vagy Printz ül, evezzen-be a' kikötőhelybe, kivévén a' Portugallus hajókat; ezek bevezethetnek. A' Cortesek, miheltyest a' Király érkezésének híret meghallják, a' magok' ülését Permanensé teszik. A' Királynak 24, a' Printznek 12 tagok mennyenek a' Cortesek' gyűléséből elejébe a' hajóra, 's kísérenk-be a' Cortesek' palotájába, a' hol ők Felsége a' Constitútziót elébb aláírja 's azután reá megesküszik. — Több tagok azt tudakozván, hogy hát abban az esetben mit kell tsinálni, ha ők Felsége nem akarna a' Constitútzióra megeskünni? melyre olly feleletet vettek más tagoktól, hogy ez, nem gyanittatható feltétel, 's külömben is, mint-hogy ekkor a' Cortesek' ülése permanens lesz, olly határozást tehet, a' millyent akkor jónak fog találni.

H i r d e t t e t i k:

Hogy az Erdélyi Nagy Fejedelmi Felséges Királlyi Thesaurariusnak pa-

rantsolatjából; Nemes Doboka Vármegyében a' Kötkei Fiscalis Jóság, a' melly áll; 245 $\frac{1}{2}$ Kőből féréje Szántóföldekből. 50 $\frac{1}{2}$ Székényi Szénára való kaszállók-ból. 200 Veder bort termő 4 szőlő hegyekből. 825 □ ölni Curialis fundusból. 6672 □ ölni 3 Gyümölcsös 's egy Veleményes Kertekből. 25 colonialis Sessiók-ból, minden Urbáriális beneficiummal, Robottáival, Dézmáival, Innepi Tyúkjaival, Tojásaival, Kortsomároltatás, Vadáztatás Jussaival, nem különben 4 Curialis fa Házaival, 3 Csürelivel, 3 Istálói-val, 4 Sertés ólaival, 4 Törökbuzás kasokkal, egy Gabonással, Palánkjai-val, vagy Sövénnyeivel egyetemben, a' többetigérőknek, a' következő Május' 12-dikén a' Déésaknai Fiscalis Udvarbirói háznál szabad kótyavetyén 4 egymás után következő, és Junius' első napján kezdődő esztendőkre árendába ki fog adattatni. Mellyre való nézt a' Concurrenséktől, kétféle Cautio fog megkivántatni, az egygyik hogy a' Licitatiohoz szólhasson, melly is azoknak, a' kik többet ígérőnek nem maradnak; mindjárt a' Licitatio végivel, a' Többetigérőnek pedig a' Contractusnak all-írása után mindjárt vissza fog adattatni, és ez áll a' ki kiáltandó árenda Summa 10percentuális mennyiségéből kész pénzben, és szolgál arra a' végre, hogy ha a' Contrahens ígéretét megbánván attól elállana ez által az Aerariumnak elégtétetessék. A' második áll egy Jóságot lekötő 1346 Rhfl. 40 xr. Conv. Pénzben érő kötelező Levélből, mellynek törvényesen azzal a' kifejezéssel

kell intabulálva lenni aestimationis Instrumentum mellett, hogy a' lekötött Jóság semmi más tereh alatt nintsen. Tessék annak okaért a' kinek kedve leszen a' fennírt Udvarbirói Háznál a' megjegyzett napra megjelenni, a' holott is a' Contractus pontjait egy héttel az előtt meg lehet látni. Költ Szebenben Mártzius' 8. - dikán 1821.

T u d ó s í t á s.

A' Királyi Magyar Udvari Kamara által az Ó - Aradon lévő Ser- és Pálinkafőző ház, a' gabonából főződő Ser- és Pálinka italoknak az egész Uradalom' kerületében kiszorító Jussal való árulása, ezen 1821-dik esztendő Juniusának 9-dik napján, Ó - Aradon, újabban, 6 egymásután következő esztendőkre Licitatio által árendába bocsáttatik, 's a' kikiáltási summa Conv. pénzben 12,000, vagy B. becsü pénzben 30,000 forint leszen, melyből a' 10 pCent bánat pénzt, Conv. pénzben 1200, vagy B. becsü pénzben 3000 forintokat mind azok előre letenni tartoznak, kik a' licitálásban részesülni kívánnak, melly summa azonközben a' többetigérőnek, fizetésbe számláltatik, más licitálóknak pedig, a' Licitatziónak végződése után azonnal visszaadatik.

Az árendálni kívánók tehát az említett napra Ó - Aradon jelennyenek-meg; a' Licitatziónak feltételeit pedig akár a' Budai Camerális Számtartói Cancellariánál, akár pedig Ó - Aradon a' Camerális Praefektúránál megnézhetik.